

COMENTARIS D'ACEA I ANEABE A LA CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA DE LA FUTURA LLEI DE GESTIÓ DE RESIDUS DE CATALUNYA

INTRODUCCIÓ

L'Associació Catalana d'Empreses Envasadores d'Aigües (ACEA) i l'Asociación Nacional de Empresas de Agua de Bebida Envasada (ANEABE) son les organitzacions empresarials que agrupen i representen bona part de les empreses catalanes i espanyoles d'aigües envasades (minerals naturals, de brollador i preparades).

Sent a més els seus portaveus davant de la Administració, Generalitat i les institucions locals. El Sector genera ocupació en zones rurals, més de 5.000 llocs de treball directes i 25.000 indirectes.

La indústria de les aigües minerals sempre ha estat compromesa amb la correcta gestió dels residus i envasos, buscant la millora contínua i recolzant la forma més eficient i sostenible de gestió dels mateixos, en línia amb els preceptes que planteja la Comissió Europea en el seu Pla d'Acció sobre Economia Circular, i sempre tenint en compte el principi de responsabilitat compartida.

Com a prova d'això, cal destacar l'esforç en els últims anys per desenvolupar els millors envasos (100% reciclables) així com per la correcta gestió mediambiental dels mateixos.

El 19 de Setembre de 2019, està previst que ACEA signi un acord de col·laboració amb el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, en virtut del qual el conjunt de les empreses catalanes d'aigües es comprometen al compliment d'ambiciosos objectius en matèria d'envasos i embalatges, energia, petjada de carboni, aigua i mobilitat sostenible i protecció de la biodiversitat, que van més enllà del que es s'estableix en el marc jurídic nacional i europeu.

Per la seva part ANEABE, va signar el 2012 un Compromís Mediambiental amb el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Mediambient (MAGRAMA) amb objectius pel 2015 del sector. El 2018 ANEABE ha presentat un nou Compromís del sector d'Aigües Minerals "2030 naturalmente", Compromís que va més enllà dels establerts en el marc jurídic nacional i europeu.

ACEA i ANEABE han col·laborat en l'elaboració de la Guia de bones pràctiques en ecodisseny i sostenibilitat per a envasos d'aigües minerals, que identifica criteris d'ecodisseny i pautes a seguir en el nostre procés per millorar la reciclabilitat dels envasos.

També assenyalar que, segons dades d'ECOEMBES, en 2018 es van reciclar a nivell nacional el 90% de les ampolles de plàstic PET posades al mercat.

COMENTARIS GENERALS

Davant la modificació de la llei de residus a Catalunya, a ACEA i ANEABE els agradaria que es tinguessin presents les següents qüestions:

1) En referència als principis bàsics.

- Absència de restriccions al lliure comerç, lliure competència i funcionament eficient del mercat interior.
- Proporcionalitat i racionalitat de les mesures i objectius que s'estableixin.
- Foment del reciclatge eficient i sostenible des del punt de vista ambiental, econòmic i social.
- Manteniment de la competitivitat de les empreses.
- Àmplia participació i consens dels sectors afectats durant tota la tramitació.

D'altra banda, per tal que l'economia circular es converteixi en una realitat, considerem prioritari impulsar el mercat de materials reciclats.

2) Responsabilitat Ampliada del Productor, rols i responsabilitats de tots els agents implicats en el procés de recollida, classificació i reciclatge

A l'hora de definir el Règim de Responsabilitat Ampliada del Productor (RAP), de l'Art. 3.21 de la Directiva Marc de Residus, ens agradaria que es tingués en compte:

- La responsabilitat financera de la RAP no pot separar-se del tipus d'organització. Els SCRAPs són agents responsables del compliment dels objectius de reciclatge relatius als productes sota el seu àmbit d'aplicació. Per tant, han de mantenir la supervisió de la gestió dels residus que financen i en els que tenen capacitat d'acció.
- La definició ha d'especificar que la seva missió és la consecució dels objectius sota el principi de neutralitat tecnològica.

També, s'hauran de definir i controlar les funcions i responsabilitats dels agents implicats (Productors i els seus scraps, administració pública, ciutadans, recicladors i gestors de residus).

3) Objectius de reciclatge aplicables al règim de Responsabilitat Ampliada del Productor

Per a una màxima eficiència de la RAP i coresponsabilitat dels agents implicats, la recollida selectiva d'envasos domèstics hauria de ser obligatòria en tots els àmbits, incloent els de fora de la llar.

En el cas de voler posar en marxa nous models de gestió, aquests haurien de ser valorats atenent a criteris com: Anàlisi de Cicle de Vida, anàlisi de viabilitat econòmic, social i ambiental. A més en els estudis haurien de participar tots els agents de la cadena de valor.

4) Costos necessaris i eficients

Les contribucions financeres abonades pels productors per complir les obligacions de RAP no hauran d'excedir dels costos que siguin necessaris per a prestar els serveis de gestió de residus de manera eficaç en relació amb els costos, i s'establiran de manera transparent entre els agents afectats - els productors, SCRAPs i les autoritats públiques.

Així mateix, els costos "necessaris" per assolir els objectius legals s'han d'entendre com aquells que es proporcionen de manera eficient i efectiva, és a dir garantint la quantitat i la qualitat necessàries dels residus recuperats perquè aquests puguin ser reciclats de manera òptima.

A més, la nova normativa europea de residus preveu la possibilitat que les contribucions financeres estiguin modulades, en la mesura del possible, incorporant criteris de reciclabilitat, entre d'altres.

5) Reforç del règim sancionador aplicable a la Responsabilitat Ampliada del Productor

La lluita contra el frau, amb l'aplicació de mesures dissuasòries, per part de les administracions és una qüestió que ha de garantir que les empreses duguin a terme la seva activitat en igualtat de condicions.

6) Directiva (UE) 2019/904, relativa a la reducció de l'impacte de determinats productes de plàstic al medi ambient

Des ACEA i ANEABE ens agradaria que quan apliquin mesures al respecte, s'adaptaran a les que s'exposen en l'esmentada directiva.

En concret:

a. Respecte a l'objectiu de recollida separada d'ampolles de begudes el 77% el 2025 i del 90% en 2029: la Directiva contempla la possibilitat d'admetre la recollida d'ampolles de residus barrejats, i la seva separació posterior a les plantes de tractament de residus d'aquesta fracció, quan sigui possible acreditar tècnicament que són aptes per a ser reciclades amb una qualitat comparable a la assolida mitjançant la recollida separada.

b. Obligatorietat per a les ampolles de begudes de PET d'incorporar com a mínim un 25% de PET reciclat en 2025, arribant al 30% en 2029 per a totes les ampolles de plàstic: el nostre sector té com a objectiu arribar a un 30% el 2025 i un 50% en 2030, però, les condicions actuals del mercat de rPET no garanteixen el subministrament d'aquest material en la quantitat i la qualitat requerida per garantir la seva seguretat alimentària.

Per això, la nova normativa hauria d'introduir mecanismes per resoldre el problema de disponibilitat de material reciclat per incorporar en noves ampolles de begudes.

Cal evitar situacions de desavantatge competitiu entre les ampolles de begudes, sotmeses a una regulació específica, i altres envasos de productes no afectats per l'obligació d'emprar material reciclat en la seva fabricació.

c. Obligatorietat de canvis de disseny (tap unit a l'ampolla): Actualment en procés d'estandardització. Que suposarà a les empreses importants inversions i noves tecnologies, i que requerirà certa flexibilitat d'adaptació a les noves mesures.

d. Costos de neteja de brossa atribuïbles a la RAP d'envasos: l'extensió del finançament de la RAP a la neteja de brossa es refereix exclusivament als abocaments d'escombraries dispersa pels productes de plàstic d'un sol ús esmentats a la Directiva.

Aquests costos han de ser els necessaris per a la prestació dels serveis de neteja d'aquests productes i han de ser determinats de forma proporcional i transparent amb tots els agents implicats. Per a això caldrà estudiar:

- Una anàlisi del que es considera "escombraries",
- L'avaluació del tipus i la freqüència de les activitats de neteja dutes a terme pels municipis i organismes governamentals competents, el seu abast geogràfic i la definició de neteja desitjable,
- Una quantificació dels costos nets associats a les activitats anteriors,
- Una avaluació de l'aplicació del control per part de les autoritats sobre l'abocament d'escombraries, que hauria d'estar prohibit per llei,
- La determinació dels costos nets associats amb el percentatge d'abocaments d'escombraries dispersa generada pels envasos de plàstic d'un sol ús esmentats en la Directiva SUP, que estan sota l'àmbit d'aplicació de la RAP.

La metodologia d'aplicació d'aquests costos haurà de seguir les pautes d'harmonització que s'establiran pròximament a nivell europeu.